

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Відділ науково-методичної, соціокультурної та міжнародної діяльності

«Vincit qui meminit

(Перемагає той, хто пам'ятає)»

рекомендаційний бібліографічний список

до проведення Першого уроку у 2024/2025 навчальному році

в закладах загальної середньої освіти

Упорядник:

Лапада М. Х.,

головний бібліограф
відділу науково-методичної,
соціокультурної та міжнародної
діяльності

Бібліографічний редактор:

Пономаренко Л. О., завідувач
відділу науково-освітніх
інформаційних ресурсів

29 серпня в Україні відзначається День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Цей день встановлено Указом Президента України від 23 серпня 2019 року № 621 для увічнення героїзму військовослужбовців і добровольців, котрі віддали життя за батьківщину. Збереження і гідне вшанування пам'яті полеглих захисників України є обов'язком держави і суспільства [1].

Кабінет Міністрів України розпорядженням від 21 червня 2024 року № 570-р затвердив план заходів із відзначення у 2024 році цієї пам'ятної дати. Планом передбачено присвятити перший у 2024/25 навчальному році урок захисникам України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність нашої держави, запросивши на нього ветеранів сучасної російсько-української війни [3].

Фахівцями Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського до Першого уроку в 2024/2025 навчальному році підготовлено рекомендаційний бібліографічний список «Vincit qui meminit (Перемагає той, хто пам'ятає)», який складається з 5 розділів:

- I. Нормативно-правова база.
- II. Методичні рекомендації та інформаційні матеріали.
- III. Розробки уроків і сценарії виховних заходів.
- IV. Сучасна патріотична поезія про війну та Героїв України.
- V. Бібліографічні ресурси.

Список адресовано керівникам, вчителям, класним керівникам і вихователям закладів загальної середньої освіти.

I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

1. Про День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 23 серп. 2019 р. № 621 // Президент України : офіц. інтернет-представництво. – Електрон. дані. – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/6212019-29269> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

2. Про заходи з відзначення у 2024 році Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 черв. 2024 р. № 570-р // Верховна Рада України : офіц. вебпортал. – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/570-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

3. Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 23 лип. 2024 р. № 841 // Верховна Рада України : офіц. вебпортал. – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2024-%D0%BF#Text>, (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

II. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

4. **Методичні рекомендації та інформаційні матеріали** [Електронний ресурс]: 2024 рік // М-во освіти і науки України. – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/metodichni-rekomendatsii-ta-informatsiyni-materiali> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

5. **Рекомендації до першого уроку “Vincit qui meminit (Перемагає той, хто пам’ятає)”** від УІНП [Електронний ресурс] / підгот.: Олена Охрімчук, Ганна Байкеніч, Антон Дробович // Знайшов: Учням, Батькам, Вчителям : [сайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: https://znayshov.com/News/Details/rekomendatsii_do_pershoho_uroku_peremahaie_t_oj_khto_pamiataie_vid_uinp (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

6. **Рекомендації до першого уроку “Vincit qui meminit (Пам’ятає той, хто перемагає)”** [Електронний ресурс] // Шкільне життя : [сайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://www.schoolife.org.ua/rekomendatsiyyi-do-pershogo-uroku-vincit-qui-meminit-pam-yataye-toj-hto-peremagaye/> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

7. **Баля, С.** Орієнтири для класних керівників та педагогів-організаторів з питань організації виховної роботи в освітніх закладах у 2024/2025 н.р. [Електронний ресурс] / Сніжана Баля // Знайшов: Учням, Батькам, Вчителям : [сайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: https://znayshov.com/News/Details/orientyry_dlia_klasnykh_kerivnykiv_ta_pedahohi_v-orhanizatoriv_2024_2025 (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

III. РОЗРОБКИ УРОКІВ І СЦЕНАРІЇ ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ

8. **Альтернативний Перший урок: мультики 1 вересня** [Електронний ресурс] // BaraBooka. Простір української дитячої книги. – Електрон. дані. – 2023. – Режим доступу: <https://www.barabooka.com.ua/alternativnij-pershij-urok-mul-tiki-1-veresnya/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

9. **Вельможко, Л. П.** Розробка першого уроку 2024–2025 навчального року. Тема. «Знову разом» [Електронний ресурс] / Вельможко Людмила Петрівна // На урок : освіт. проєкт. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/rozrobka-pershogo-uroku-2024-2025-navchalnogo-roku-tema-znovu-razom-418176.html> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

10. **Дзюбачук, Н. М.** Перший урок 2024–2025 н.р. «Діти об’єднують Україну» [Електронний ресурс] / Дзюбачук Наталія Миколаївна // Всеосвіта : нац. освіт. платформа / ТОВ «Всеосвіта». – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим

доступу: <https://vseosvita.ua/library/pershyi-urok-2024-2025-nr-dity-obiednuiut-ukrainu-712065.html> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

11. Категорія «Конспекти, сценарії першого уроку 2024 н.р.» [Електронний ресурс] // Ерудит.нет : конспекти уроків, сценарії виховних заходів, підготовка до ДПА та ЗНО 2024.– Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://erudyt.net/vixovni-zahodi/konspekti-do-1-veresnya> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

12. Кириленко, Д. М. Квест «Ми українці: честь і слава незламним!» [Електронний ресурс] / Кириленко Діана Миколаївна // На урок : освіт. проєкт. – Електрон. дані. – 2023. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/kvest-mi-ukra-nci-chest-i-slava-nezlamnim-350415.html> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

13. Конспект Першого уроку 2024 [Електронний ресурс] // Сценарії виховних заходів, конспекти уроків : 6-ка сценаріїв вихов. заходів для допомоги вчителю : [сайт]. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: <https://scenarij.org.ua/category/konspekt-pershoho-uroku/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

14. Королев, Д. В. Перший урок 2024/2025 «Знову разом» [Електронний ресурс] / Королев Дарина Володимирівна // Всеосвіта : нац. освіт. платформа / ТОВ «Всеосвіта». – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/pershyi-urok-20242025-znovu-razom-828611.html> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

15. Королев, Д. Перший урок 2024/2025 «Знову разом» [Електронний ресурс] : відео огляд презентації / Дарина Королев // YouTube. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=O-H5iKOUiQs> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

16. Ми – українці: честь і слава незламним! [Електронний ресурс] : Конспект 1 уроку // Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка. – Електрон. дані. – Хмельницький, 2023. – Режим доступу: <https://hoippo.km.ua/?p=6661> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

17. Луценко, В. М. Презентація «Ми українці: честь і слава незламним!» [Електронний ресурс] / Луценко Валентина Миколаївна // Всеосвіта : нац. освіт. платформа / ТОВ «Всеосвіта». – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/prezentatsiia-my-ukraintsi-chest-i-slava-nezlamnym-578727.html> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

18. Мишаткина, М. Огляд перший урок 2024–2025 «Знову до школи» [Електронний ресурс] / Марина Мишаткина // YouTube. – Електрон. дані. –

2024. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=tTOZH6magbU> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

19. **Монько, І.** Перший урок “Vincit qui meminit (Пам’ятає той, хто перемагає)” 2024–2025 н.р. [Електронний ресурс] / Монько Ігор Олегович // Всеосвіта : нац. освіт. платформа / ТОВ «Всеосвіта». – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/pershyi-urok-vincit-qui-meminit-pamiataie-toi-khto-peremahaie-2024-2025-nr-841174.html> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

20. **Олійник, Б. П.** Матеріали для проведення Першого уроку у 2024–2025 н.р. [Електронний ресурс] / Олійник Богдан Петрович // Золочівський заклад ЗСО І–ІІІ ступенів №2 ім. М. Шашкевича : [сайт]. – Електрон. дані. – Золочів, 2024. – Режим доступу: <https://zol-2.schools.lviv.ua/materialy-dlya-provedennya-pershoho-uroku/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

21. **Перший урок для 1–11 класів у 2024/2025 н.р.** [Електронний ресурс] : авторські сценарії першого уроку для початкової школи 2024/2025 н.р. // Шкільне життя. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: <https://www.schoollife.org.ua/pershyj-urok-dlya-1-11-klasiv-u-2024-2025-n-r/> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

22. **Полятикiна, О.** Перший урок 2024–2025 н.р. «Ти як? Повертаємось до школи!» [Електронний ресурс] : (всеукраїнський урок з ментального здоров’я) / Полятикiна Ольга // На урок : освіт. проєкт. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/pershiy-urok-2024-2025-n-r-ti-yak-poverta-mos-do-shkoli-417613.html> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

23. **Савельєва, Г.** Презентація до першого уроку Vincit qui meminit (Перемагає той, хто пам’ятає) [Електронний ресурс] / Савельєва Ганна // Всеосвіта : нац. освіт. платформа / ТОВ «Всеосвіта». – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/prezentatsiia-do-pershoho-uroku-vincit-qui-meminit-peremahaie-toi-khto-pamiataie-841455.html> (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

24. **Перший урок** [Електронний ресурс] // Шкільне життя. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: https://www.schoollife.org.ua/category/fajly/stsenariji/pershyj-urok/#google_vignette (дата звернення: 27.08.2024). – Назва з екрана.

25. **Підбірка цікавих сценаріїв першого уроку до першого вересня з 1 по 11 клас** [Електронний ресурс] // Допомога вчителю завжди: зустрічай весну з urokok.ua. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: https://urokok.com.ua/methodical-cabinet/1048-pidbirka-cikavih-scenariyiv-pershoho-uroku-do-pershogo-veresnya-z-1-po-11-klas.html#google_vignette (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

26. **Сценарій свята Першого Дзвоника** «Здрастуй школа, здрастуй, рідна!» [Електронний ресурс] // Биковецька гімназія Шумської міськради. – Електрон. дані. – Биківці, [б. р.]. – Режим доступу: http://bykivtsi-nvk.edukit.te.ua/scenarii_pozaklasnih_zahodiv/svyato_pershogo_dzvonika/ (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

27. **Харковенко, Т. П.** Розробка заходу «Патріотичний сценарій Першого вересня у початковій школі» [Електронний ресурс] / Харковенко Тетяна Петрівна // Урок. Освіта. UA. – Електрон. дані. – Київ, 2023. – Режим доступу: https://urok.osvita.ua/materials/initial/patrioticnij-scenarij-persogo-veresna-v-pocatkovij-skoli/#google_vignette (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

28. **Soloninkina, O.** Перший урок «Ми українці: честь і слава незламним!» + Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] / Oksana Soloninkina // YouTube. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=wk-opjls6ZQ> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

IV. СУЧАСНА ПАТРІОТИЧНА ПОЕЗІЯ ПРО ВІЙНУ ТА ГЕРОЇВ УКРАЇНИ

29. **Вірш про війну до сліз** [Електронний ресурс] // Dity in UA.– Електрон. дані. – [2024?]. – Режим доступу: <https://dity.in.ua/statti/viyna/virsh-pro-viynu-do-sliz> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

30. **Вірші про війну** [Електронний ресурс] // Мала Сторінка. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: <https://mala.storinka.org/virshi-pro-viynu.html> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

31. **Вірші про війну 2014-2024** [Електронний ресурс] // Вірші. – Електрон. дані. – 2024. – Режим доступу: <https://virshi.com.ua/virshi-pro-vijnu/virshi-pro-vijnu-2014-2022/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

32. **Вірші про війну для дітей** [Електронний ресурс] // Dity in UA. – Електрон. дані. – [2024?]. – Режим доступу: <https://dity.in.ua/statti/virshi-i-kazki-dlya-ditey/virshi-pro-viynu-dlya-ditey> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

33. **Вірші про війну і нашу перемогу** [Електронний ресурс] // Межівський меридіан. – Електрон. дані. – Межова, 2022. – Режим доступу: <https://m-merydian.com.ua/na-hvyli-kultury/virshi-pro-vijnu-i-nashu-peremogu/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

34. **Вірші про захисників та захисниць України** [Електронний ресурс] / Мала Сторінка: [сайт]. – Електрон. дані. – [2024?]. – Режим доступу: <https://mala.storinka.org/virshi-pro-zaxisnykiv-ta-zaxisnyts-ukraini.html> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

35. **Вірші про ЗСУ** [Електронний ресурс]: дитячі вірші про захисників України // Forkids.org.ua. – Електрон. дані. – 2022–2024. – Режим доступу: <https://forkids.org.ua/shkola/virshi-pro-zsu-dytyachi-virshi-pro-zahysnykiv-ukrayiny/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

36. **Коваль, О.** Немає часу на поразку [Електронний ресурс]: вірші Ліни Костенко про сучасну війну / Олена Коваль // Освіторія медіа. – Електрон. дані. – 2023. – Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/nemaye-chasu-na-porazku-virshi-liny-kostenko-pro-suchasnu-vijnu/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

37. **Коли душа болить за Україну.** Вірші війни [Електронний ресурс]: добірка віршів, народжених з початком російсько-української війни // Чернігівська обласна бібліотека для дітей. – Електрон. дані. – Чернігів, 2023. – Режим доступу: https://chernihiv-lib.org.ua/news/koli_dusha_bolit_za_ukrajinu_virshi_vijni_dobirka_virshiv_narodzenikh_z_pochatkom_rosijsko_ukrajinskoji_vijni/2023-10-18-4083 (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

38. **Мати двох синів, які віддали життя за Україну,** зачитала вірш, присвячений полеглим Героям [Електронний ресурс] // АрміяInform. – Електрон. дані. – 2023. – Режим доступу: <https://armyinform.com.ua/2023/04/26/maty-dvoh-syniv-yaki-viddaly-zhyttya-za-ukrayinu-zachytala-virsh-prysvyachenyj-poleglym-geroyam/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

39. **Мележик, Т.** Вірші про війну: як зворушливі римування допомагають пережити важкі часи [Електронний ресурс] / Тетяна Мележик // ТСН. – Електрон. дані. – 2022. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/virshi-pro-viynu-yak-zvorushlyvi-rimuvannya-dopomagayut-perezhati-vazhki-chasi-2206732.html> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

40. **Мельник, В.** Вірші про війну: як римування підтримує український бойовий дух [Електронний ресурс] / Вікторія Мельник // Вікна: [сайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://vikna.tv/styl-zhyttya/virshi-pro-vijnu-yak-rymuvannya-pidtrymuje-ukrayinskyj-bojovuj-duh/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

41. **Ткаліч, С.** Земля хитається від мук: вірші про війну від яких плаче душа [Електронний ресурс] / Світлана Ткаліч // Знам'янка.City. – Електрон. дані. – Знам'янка, 2023. – Режим доступу: <https://znamyanka.city/blogs/327249/zemlya-hitayetsya-vid-muk-virshi-pro-vijnu-> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

42. **Ягула Семен Л.** Герої не вмирають! Вічна пам'ять Героям України! [Електронний ресурс] : (вірш) / Лариса Ягула Семен // 33^й новини: найтиражніша газета Вінниччини та Центру України «33-й канал». – Електрон.

дані. – [Вінниця], 2023. – Режим доступу: <https://33kanal.com/news/236510.html> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

V. БІБЛІОГРАФІЧНІ РЕСУРСИ

43. **«Голос бойового серця: трагедія війни у фокусі українських письменників»** [Електронний ресурс] : вірт. виставка / підгот. Перепелиця О. М. // Наукова бібліотека СумДПУ імені А. С. Макаренка. – Електрон. дані. – Суми, 2024. – Режим доступу: <https://www.calameo.com/read/0034699488ff5b7a28f7b> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

44. **«Кіборги вистояли, не вистояв бетон»** [Електронний ресурс]: історичний інфо-огляд / підгот. Пугач Я. В. // Наукова бібліотека СумДПУ імені А. С. Макаренка. – Електрон. дані. – Суми, 2023. – Режим доступу: <https://express.adobe.com/page/vsLEZCOTFvRxu/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

45. **«Російсько-українська війна на сторінках видань»** [Електронний ресурс] : бібліогр. огляд літ. / підгот. Т. Є. Куренкова // Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського. – Електрон. дані. – Полтава, 2024. – Режим доступу: <https://pano.pl.ua/wp-content/uploads/2023/11/Rosijsko-ukrainska-vijna-na-storinkakh-vydan.pdf> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.

46. **Створені під час запеклої війни** [Електронний ресурс] // Наукова бібліотека Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. – Електрон. дані. – Чернігів, 2024. – Режим доступу: <https://library.chnpu.edu.ua/stvoreni-pid-chas-zapekloyi-vijni/> (дата звернення: 28.08.2024). – Назва з екрана.